

Heraldisch georiënteerde pornografen zullen hun omkadering dus anders moeten invullen vanaf nu. Het stadswapen van Moskou is een middeleeuwse voorstelling van een draak die wordt verslagen door Sint-Joris, de patroonheilige van de stichter van de stad, de Vikingprins Yury Dolgoruky.

BOEKEN

Het rariteitenkabinet van Marc X

Ralf Hartemink wees ons op het wapen van de Spaanse gemeente Fonelas dat een steenplaat toont met een ingekrasste afbeelding zoals die voorkomt op een dolmen in de 'megalithische necropolis' van Fonelas. Het stuk wordt gewoonlijk 'de stèle van Fonelas' genoemd en is te bezichtigen in het archeologisch en etnografisch museum in Granada. Hieronder het wapen en de oorspronkelijke inscriptie.

Nieuw fabelwezen

Ralf wees ons ook op een nieuw fabeldier in de Canadese heraldiek: een 'zwaangazelle' in het wapen van het 'Centre Uriel', een v.z.w. die zich specialiseert in de verspreiding van klassieke dans in Quebec.

Nieuwe uitgave

De 'Fédération Wallonie Bruxelles, Direction du Patrimoine culturel' heeft zopas de bij het Waalse Gewest geregistreerde burgerwapens gebundeld in een boek. Het werd samengesteld door Jean-Paul Springael en draagt als titel *Armoiries de personnes physiques et d'associations de famille en Communauté française, 2012-2013* (ISBN 978-2-930624-09-9). De publicatie telt 221 bladzijden en kost € 20,00 (gebroucheerd) of € 25,00 (ingebonden). Te bestellen via <publication@idpw.be>.

Boekbespreking

[Museum Rockoxhuis] *In Vriendschap Verbonden. Het liber amicorum of vriendenboekje in de 16de en 17de eeuw in de Nederlanden*, (Antwerpen, 2013), 120 pp., ill., 16 x 21 cm.

Eind vorig jaar (28.9.13 – 15.12.13) werd in het Museum Rockoxhuis, Keizerstraat 10, Antwerpen, een kleinschalige tentoonstelling gehouden van

enkele zgn. 'vriendenboekjes' (Liber Amicorum) uit de 16de en 17de eeuw in de Nederlanden. Dergelijke vriendenboekjes zijn ontstaan bij rijke studenten die in een ander land gingen studeren. Zij vonden het interessant om onderweg een aantal referenties te verzamelen. Het boekje was de student dierbaar en werd als uitnodiging aan medestudenten, professoren en verwanten aangeboden om er hun commentaren, citaten en opdrachten in te schrijven, vaak mooi verlucht. Men vindt er allerlei kleurrijke tafereeltjes in, maar ook bv. afbeeldingen van dameskostuums, waardoor we een beeld krijgen van de mode van de Noordelijke Nederlanden over de Zuidelijke tot in het zuiden

van Italië. Het vriendenboekje laat ons ook toe de student op het spoor te komen en zijn sociaal netwerk te ontrafelen. Een aantal boekjes bleef ook na de studententijd nog verder in gebruik bij de eigenaar. Zelf zetten ze er hun handtekening in, geflankeerd met een devies of een motto. Zo toonden ze dat ze welvarend én geletterd waren. Dergelijke boekjes waren vooral populair in de tweede helft van de 16de eeuw, waarna het gebruik terugviel om evenwel een spectaculaire heropgang te maken in de tweede helft van de 18de eeuw.

De adellijke studenten wilden graag in een boekje van een vriend-medestudent met hun wapenschild staan, al dan niet vergezeld van alle overige attributen (helm met wrong, helmteken, dekleden, enz ...) en de kwartierschilden en namen van hun grootouders. Sommigen onder hen die het zich konden veroorloven, lieten hun wapenschild zelfs in opdracht schilderen (de bijdrager nam de kosten hiervoor op zich). Deze vriendenboekjes zijn daarom ook een bron voor heraldiek. In het kleine, bekoorlijke en veelkleurige boekje dat bij de tentoonstelling uitgegeven werd,

vindt men meer dan 50 afbeeldingen waarin 21 verschillende familiewapens. De uitvoering van de illustraties is vaak heel kunstig. Hierbij vindt u enkele pareltjes. (Pieter Donche)

Wapenregister van de Nederlandse adel, 672 pp., ca. 25 x 30 cm., ingebonden in harde kaft met stofomslag, uitg. WBOOKS, Zwolle, ISBN: 9789462580008. Prijs: € 99,50.

Een beetje naar analogie met het 'Wapenboek van de Belgische adel' is zopas in Nederland een 'Wapenregister van de Nederlandse adel' verschenen. De totstandkoming van dit lijvige boek gebeurde in samenwerking met de Hoge Raad van Adel, die in 2014 haar tweehonderdjarig jubileum beleeft en

waarvan de voorzitter Coen Schimmelpenninck van der Oije een voorwoord leverde. Egbert Wolleswinkel, de secretaris van de Hoge Raad leverde twee bijdragen over adeldom en over de heraldiek van het Koninklijk Huis. Medewerker Jos van den Borne heeft het over de registratie van de wapens. Alle artikelen samen geven een degelijk beeld van de adel en de adellijke procedures in Nederland sinds de in 1814 ingestelde Nederlandse adel. Daarna volgt een compleet overzicht van alle geslachten die door de koning tot de Nederlandse adel zijn benoemd, verheven, ingelijfd dan wel erkend, gedurende tweehonderd jaar Koninkrijk. De kleurenafbeeldingen van de wapentekeningen uit het officiële register werden voorzien van moderne beschrijvingen en toelichtingen. Voor het eerst worden ook de registertekeningen van de wapens van het Koninklijk Huis gepubliceerd. De wapentekeningen bieden een fraaie kijk